

Terug naar de basis

Door Gertjan de Jong

Voor geestelijke vernieuwing is het nodig dat we terugkeren naar de fundamenteën van het geloof. Dat betoogt evangelist en Bijbelleraar Oscar Lohuis in zijn boek 'Zien en leven'. Daarbij is het onvermijdelijk dat we de zonde en Gods oordeel ter sprake te brengen – al is dat niet altijd makkelijk. **'Zelf praat ik liever ook niet over Gods oordeel.'**

Oscar Lohuis is een evangelist zonder poeha. Hij wil het Evangelie bekendmaken en doet dat het liefst zonder fratsen en spektakel. Want menselijke show en vermaak zijn niet meer dan een goedkope nabootsing van de vreugde die God Zelf geeft. Of zoals de Britse evangelist Leonard Ravenhill het zei: *'Entertainment is the devil's substitute for joy'*, entertainment is het duivelse surrogaat voor vreugde. Oscar is het daar van harte mee eens.

De titel van zijn boek heeft hij bewust gekozen: *Zien en leven*. Geloof is geen krachtprestatie, geen geestelijke spierballentraining, maar eenvoudig zien op het lam Gods. In het boek verwoordt hij het kernachtig: 'Geloven is afzien van jezelf en gaan zien op Jezus Christus.'

Vernieuwing

Van 1995 tot 2007 was Oscar Lohuis baptistenpredikant, eerst in Meppel en later in Emmeloord. In 2007 wist hij zich geroepen om het Evangelie te verkondigen als rondreizend evangelist en Bijbelleraar. 'Ik was toen bijna veertig en vader van vier kinderen', vertelt hij. 'Dan is het best heftig om een vast inkomen op te zeggen. Verschillende mensen zeiden tegen me: "Als je als zendeling naar China of Afrika gaat, geloof ik wel dat je voldoende steun vindt. Maar ik vraag me af of dat lukt als je in Nederland blijft." Toch heeft God de keuze gezegend, tot op vandaag.'

Het boek 'Zien en leven' is een vrucht van Bijbelstudies die Oscar al jarenlang in Nederland en België geeft over het thema geestelijke vernieuwing. De studies zijn geïnspireerd op een boek van de Amerikaanse theoloog Richard F. Lovelace: *Renewal as a Way of Life*. De studies sloegen aan. Herhaaldelijk stapten mensen op hem af met de vraag: kun je van de studiestof geen boek maken? Dat boek is er nu gekomen. 'Het is dus niet zo dat ik zomaar een boek ging schrijven', benadrukt Oscar. 'De inhoud is gerijpt na jarenlange studie naar geestelijke vernieuwing en door gesprekken met mensen.'

Opwekking is een thema dat mij al jaren fascineert.

Ik spreek de evangelist in zijn werkkamer, die gevestigd is in een kantoorpand aan de rand van Emmeloord. Tegen de muur staat een goedgevulde boekenkast. Wat opvalt zijn de vele boektitels over opwekkingen en opwekkingspredikers. 'Opwekking is een thema dat mij al jaren fascineert', zegt Oscar. 'Toen ik aan een Bijbelschool in Brussel studeerde, heb ik veel gelezen over opwekkingen door de geschiedenis. Het is ongelooflijk wat God voor machtige daden heeft verricht, ook in ons land. Ik verlang ernaar dat we die daden ook in deze tijd gaan zien. Het is zo mooi verwoord in de Engelse versie van Habakuk 3:2: *I stand in awe of your deeds, O Lord. Renew them in our day, in our time make them known!*'

'Of ik er al iets van zie? Nou, er komen gelukkig nog mensen tot bekering, hier en daar zijn er gemeenten die groeien. Dat zijn druppels van zegen, maar het zijn geen stromen van zegen. Ergens denk ik toch: *The glory has departed*. Laatst nog sprak ik een vrouw die christenen in Roemenië heeft bezocht. Gelovigen komen daar elke avond samen om te bidden. Kennen wij dat nog?'

Verwarring

Wat belijden we eigenlijk als evangelische christenen?

'Wat we nodig hebben is een nieuwe uitstorting van de Heilige Geest. Maar we moeten ons ook gewoon bezighouden met de vraag: wat geloven we, wat *belijden* we eigenlijk als evangelische christenen? In mijn boek wil ik eenvoudig uitleggen wat de basis van het Evangelie is. Ik merk dat er grote behoefte is aan helder onderwijs over de fundamenteën van het geloof. Er is veel verwarring in de evangelische beweging.'

De vreugde van God is geen opgepepte blijdschap.

‘Ja, ik maak mij wel zorgen over de evangelische beweging. Er is zoveel kunstmatige blijdschap. Kort geleden was ik nog in een gemeente waar dat mij opviel. Uit de speakers schalde harde muziek, kinderen stormden door de gangpaden en iedereen praatte heel joviaal en uitbundig. En opeens zette de aanbiddingsband in en begon iedereen uitgelaten te worshippen. Mensen geven je het idee dat alles prima gaat en belijden tegelijk dat God in hun midden is. Maar hoe kunnen die twee dingen samengaan? Als God *werkelijk* in ons midden is, dan is er besef van onwaardigheid, het besef dat je leeft van genade alleen. Dat besef leidt zeker tot vreugde, maar het is geen opgepepte blijdschap. “Zalig zijn de treurende”, leerde Jezus. Daar hoort ook een gezonde schrik bij. God is heilig, een verterend vuur. Als ik de opgepepte vrolijkheid zie in sommige evangelische gemeenten, dan snap ik dat reformatorischen zeggen: “Ze hebben God in hun broekzak.”

Klinkt hij nu zelf ook niet beetje een reformatorisch? ‘Ik heb mijzelf altijd als evangelisch beschouwd. Maar de wortels van de wereldwijde evangelische beweging liggen natuurlijk in de reformatie en in de opwekkingsbewegingen die daarop volgden. Als evangelischen moeten we beseffen waar we vandaan komen. Ik hoop dat ons historisch besef groeit. Van de reformatoren en opwekkingspredikers kunnen we namelijk veel leren. Bijvoorbeeld dat zonde veel dieper gaat dan het niet functioneren van de mens, zoals je vandaag wel hoort. De predikers van de reformatie en de grote opwekkingen spraken over de diepellendige toestand van de mens, onze rebellie tegenover de Schepper. Hun boodschap was niet alleen dat je “Jezus moet aannemen” en dat “God van je houdt”. Die boodschap vind ik te plat, te eenzijdig. Zonder zicht op de diepte van de zonde is er ook geen zicht op de diepte van Gods genade voor de mens in Christus.’

‘Ik heb de indruk dat er in de jaren zestig en zeventig meer leven was in de evangelische beweging. Niet dat ik het zelf heb meegemaakt, ik ben als tiener in de jaren tachtig tot geloof gekomen. Maar uit verhalen van anderen begrijp ik dat er toen een diep verlangen was om anderen met het Evangelie bekend te maken. Uit dat verlangen is bijvoorbeeld de Evangelische Omroep geboren, en veel andere evangelische initiatieven. Laatst nog vertelde een broeder mij hoe hij in de zeventiger jaren met andere christenen gospelliederden zong in de Amsterdamse tram. Medereizigers kwamen er spontaan geloof! Ik heb de indruk dat de evangelische beweging in onze tijd meer is geïnstitutionaliseerd.’

Therapeutisch

Een gezond zelfbeeld is de vrucht van het geloof.

‘Hoe dat komt? De gemeentegroei beweging heeft veel schade aangericht. Wat vrijzinnigheid deed in de gereformeerde kerken, deed pragmatisme in de evangelische wereld. Het zoog het leven eruit. We zijn de kerk gaan bouwen aan de hand van sociologische en psychologische principes. Van het Evangelie werd een therapeutische boodschap gemaakt. God die ons wil bevrijden van een “negatief zelfbeeld”: “Je mag er zijn”. Maar het is juist zo bevrijdend dat het Evangelie onze blik op God richt en niet op onszelf. Het goede nieuws is niet dat wij zo geweldig zijn, maar dat God zo geweldig is! Een gezond zelfbeeld is de *vrucht* van het geloof, het is niet de kern van de boodschap die Jezus en de apostelen brachten.’

Zonder de Geest is ons getuigenis krachteloos.

‘Helaas zijn we gaan geloven dat goed management en leiderschap automatisch leidt tot een groeiende gemeente. Alsof we die groei in eigen beheer hebben! Ik snap het wel. Als voorganger wil je toch resultaten zien en vooruitgang boeken. Het idee dat je daar zelf controle over hebt is heel aantrekkelijk. Maar een voorganger is geroepen tot iets wat hij zelf helemaal niet kan. Wij kunnen er onmogelijk voor zorgen dat iemand wedergeboren wordt. En zonder de Geest is ons getuigenis krachteloos.’

Oscar valt even stil. ‘Eigenlijk wil ik niet te veel afgeven op de evangelische beweging. Ik heb al de naam dat ik vaak zo negatief doe. Maar die zorg over de evangelische beweging komt voort uit mijn verlangen naar vernieuwing en opwekking. Terug naar de basis, terug naar het leven in Christus, daar gaat het mij om. Maar dan is het juist belangrijk om te onderscheiden wat ons wel en wat ons niet dichter bij dat leven brengt.’

Zelf zeg ik ook liever alleen maar positieve dingen.

‘In de huidige cultuur doe je het goed als je vooral “positief” blijft. Zelf zeg ik ook liever alleen maar lieve en positieve dingen. En ik praat liever ook niet over Gods oordeel. Maar als je de woorden van Jezus, de profeten en de apostelen leest, kun je daar gewoonweg niet omheen. Als het Evangelie naar Mattheüs vandaag was geschreven, zouden we misschien zeggen: Tjonge, kan het niet wat positiever? Maar we moeten gewoon onderscheid maken tussen goed en kwaad, tussen licht en duister. Daar kun je maar beter duidelijk over zijn, anders kom je op dwaalwegen.’

Schadelijk misverstand?

In zijn boek besteedt Oscar Lohuis veel aandacht aan het kruis en de betekenis van Christus' sterven. De kruisdood wordt nog wel eens opgevat als enkel een liefdesuiting van Jezus ('Zoveel hou ik nou van jou') en niet zozeer als noodzakelijk verzoeningsoffer. Deze opvatting wordt bijvoorbeeld uitgedragen in Taizé, een oecumenische kloostergemeenschap in Frankrijk. In een rondzendbrief van Taizé (maart 2004) wordt het idee dat Jezus' lijden heilswaarde zou hebben zelfs omschreven als 'godslasterlijk' en een 'schadelijk misverstand dat veel mensen heeft verwijderd van het christelijk geloof'.

In zijn boek benadrukt Oscar echter dat de kruisdood van Jezus noodzakelijk was om ons met God te verzoenen. De God van Israël kan ons niet 'zomaar' vergeven. Want hoe kan Hij schuld vergeven, de schuld niet toerekenen, zonder Zelf onrechtvaardig te worden? Immers, 'wie de goddeloze vrijspreekt is voor de Heere een gruwel' (Spr. 17:15).

'Alleen als je dit principe van rechtmatige vergelding helder hebt, kun je het Evangelie begrijpen', zegt Oscar. 'Tegelijk moeten we ons niet alleen maar op het kruisoffer focussen. In de prediking van de apostelen staat niet alleen het kruis centraal, maar vooral ook Jezus' opstanding en hemelvaart. Hij is de verheerlijkte Heer. Hij is die ene Koning die aan Israël en aan deze wereld was beloofd.'

Die laatste belijdenis, Jezus is ook de beloofde Koning van Israël, heeft voor Oscar steeds meer betekenis gekregen. In 2007, toen hij begon met zijn bediening als rondreizend evangelist, zei een vriendin tegen hem: 'Ik denk dat jij het Evangelie zal brengen, maar dat dit niet losstaat van een betrokkenheid op Israël.'

We hebben het Evangelie vergeestelijkt.

'Sindsdien is het voor mij inderdaad steeds duidelijker hoezeer het Evangelie met Israël is verbonden. In tijden van opwekking zie je vaak dat er oog komt voor Gods beloften met Israël. In de geschiedenis is de kerk helaas afgesneden van haar Joodse wortels, met alle tragische gevolgen van dien. Het heeft ook ons begrip van het Evangelie verzwakt. We hebben het Evangelie vergeestelijkt. Jezus is dan uitsluitend de Hogepriester die onze zielen redt. Maar Hij heeft als verheerlijkte Koning ook een plan met Israël en met deze aarde.'

Als ik in Israël ben, voel ik verwachting.

'Israël houdt ons met beide benen op de grond; het voorkomt dat we in een geestelijke bubbel gaan leven. God heeft deze aarde en Zijn volk niet losgelaten. Als ik in Israël ben, voel ik verwachting, een tinteling in de atmosfeer. Zoveel Joden zijn er met de Bijbel bezig en steeds meer Joden vinden er de Messias. Ik verwacht dat God met dit volk nog heel bijzondere dingen gaat doen.'